

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Schytae Legati Oratio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

VI. Argumentatur à natura rei. & ipso usu purpura, qua solet esse in multis communem. Nam & pueri, & magistrus vicorum, non modo vincti, sed & mortui conceditur, quoniam equis ipsi, in quo per iudicium videtur purpura dignitatem exornare, verum obiter animaduertit eandem fuisse Purpura illi semper magna & illustri fortuna notam. Maxime vero sub Imperatoribus, quorum latae etiam leges existant. Ὅτι μὴ ἀλλὰς ἀλλοτρῶν τι μέγ. Leges de ea. Ὅτιον γερὲ Δαί. quod Leo tamen constitutione 80. permittit. Augusta ipsa non pariebant, nisi in purpura, siue quod indicat videtur Themistius erat. 6. Ad Valerianianum, de purpureis σπορῶν τοις intelligitur, siue de cubiculo πορφύρα, de quo Anna Commena lib. 6. ἀφωρισμένων τῶν τικτῶσας τῶ βασιλέων οἰκίαι πορφύραν ἀναμάσσιν.

VII. Animaduerte in eo hominis artificium, qui avaritiam grauem, & seriam contra luxum operationem in perpetuo secessu infringere conatur. Indignum est equos (inquit) in usu purpura matronas praecedere, qui non modo purpura instrati, sed gemmis quoque crecente luxu ornati sunt. Equi radiantibus gemmis onusti antecede-
 Equi gemmis onusti.

VIII. Refellit, quod postremum dixerat nullam debere esse querimoniam, quod omnes in eo essent aequales. Imo (inquit) inde omnium iusta indignatur oratio, quod videant ea sibi Roma in luce terrarum erepta ornamenta, quibus latina liberè fruuntur, & vane ignominiam grauius ferunt, quod affectus magis hic sexus sit obnoxius.

Γυναίκα φῶς ἰσὶ δαδὶ τῶ πᾶσι ἀλισκομένη (inquit) Sidorus Pelusiora ep. 1. 6. ex eo. Pugnati cum motu pro mundo mulierum, quod hoc vno, & proprio sui sexus solas o. d. utius sint orbata.

IX. Et quia Cato his ornamentis mulieribus concessis virorum libertatem in ringi contendebat, hoc refellit, & declarat maritorum imperium liberum, etiam si lex petitionem concedat, aequè semper futurum.

X. In peroratione demulcet viros disertus orator feminatum, monetque, ut malint uxores in manu, & tutela habere, quam in seruitio.

Nique enim sunt amicae, sed thalami socia.

Ideò copiosè ad animaduertit Proba Falconia, ubi agit de animantibus & conformatione hominum. Queritur hinc alius, nec quisquam ex agmine tanto.

Amict adire virum, sociisque in regna vocari.
 Omnipotens genitor coelae. & viscera nudat,
 Harum unam iuueni laterum compagibus arctis
 Eripuit, subitoque oritur mirabile donum.
 Argumentum ingens.

Mulier argumentum ingens.

GENVS DELIBERATIVVM.

Dissuasiones.

Ex Quinto Curio.

SCHYTAE LEGATI Oratio.

Dissuadet Alexandro Imperij propagandam cupiditatem. Hec oratio parua mole, magna sensibus, plena sententiarum gemmis, inter eximias censeri potest.

SI Diu habitum corporis tui auiditati animi sparem esse voluissent, orbis te non caperet, altera manu orientem, altera occidentem cotingeres. Et hoc assequutus scire velles, ubi tanti numinis fulgor conderetur. Sic quoque concupiscis, quae non capis. Ab Europa petis Asia, ex Asia transis in Europam.

Deinde, si humanum genus omne superaueris cum syluis, & niuibus, & fluminibus, feris quoque bestiis gesturus es bellum. Quid tu ignoras magnas arbores diu crescere, vna hora extirpari? Sultus est, qui fructus earum spectat, altitudinem non meretur: vide, ne dum ad eucumem peruenire contendis, cum ipsis, quos comprehenderis, decidas.

Leo quoque aliquando minimarum auium pabulum fit: & ferrum rubigo consumit. Nihil tam firmum est, cui periculum non sit, etiam ab inualido.

Quid nobis tecum est? nunquam terram tuam attigimus. Qui sis, vnde venias, licetne ignorare in vastis syluis viuicibus? Nec feruere vlli possumus, nec imperare desideramus. Do-

na

Scytharum
insignia.

Alexander
omnium
gentium
domus.

Diuitias
survire
cogunt.

na à nobis data sunt (ae Scytharum gentem ignores) iugum bouum, aratrum, & sagitta, & patera. His utimur, & cum amicis, & aduersus inimicos: fruges amicis damus bouum labore quaesitas, patera cum his vinum Diis delibamus: inimicos sagitta eminus, hasta cominus perimus. Sic Scythiae Regem, & postea Persarum, Medorumque superauimus, patuitque nobis iter vsque in Aegyptum. At tu qui te gloriaris ad latrones persequendos venire, omnium gentium, quas adisti, latro es. Lydiam cepisti, Syriam occupasti, Persidem tenes: Bactrianos habes in potestate, ladros petisti. Iam etiam ad pecora nostra auaras, & instabiles manus porrigis.

Quid tibi diuitiis opus est, qua te survive cogunt? Primus omnium satiatae parasti famem, ut quo plura haberes, acrius, quae non habes, euperes. Non succurrit tibi, quandiu circum Bactra haereas? Dum illos subigis, Sogdiani rebellare coeperunt. Bellum tibi ex victoria nascitur. Nam ut maior, fortiorque sis, quam quisquam, tamen alienigenam dominum nemo pati vult. Transi modo Tanaim, scies, quam late pateat, nunquam tamen conque- ris Scythas. Paupertas nostra velocior erit, quam exercitus tuus, qui pradam tot nationum vehis. Rursus, quum procul abesse nos credes, videbis in tuis castris. Eadem velocitate & sequimur, & fugimus, Scytharum solitudines Graecis etiam pronebis audio eludi. Nos deserta, & humano cultu vacua magis, quam vrbes, & opulentos agros sequimur. Proinde fortunam tuam pressis manibus tene. Lubrica est, nec inuita teneri potest. Salubre consilium sequens, quod praefas tempus ostendit melius, Impone felicitati tuae franos: facilius illam reges. Nostri sine pedibus dicunt esse fortunam, quae manus & pinnas tantum habet, quum manus porrigit pinnas quoque comprehendere non sinit.

Denique, si Deuses, tribuere mortalibus beneficia debes, non sua eripere: Sin autem homo es, id quod es, se nper esse te cogita.

Stultum est eorum meminisse, propter que eui obliuisceris. Quibus bellum non intuleris, bonis amicis poteris uti. Nam, & firmissima est inter pares amicitia: & videntur pares, qui non fecerunt inter se periculum virium. Quos viceris, amicos tibi esse. caue. credas. Inter dominum, & seruum nulla amicitia est: etiam in pace: belli tamen iura seruantur. Iurando gratiam Scythas sancira ne credideris. Colendo fi-

dem iurant. Graecorum ista cautio est. Qui facta consignant, & Deos inuocant: nos religionem in ipsa fide nouimus. Qui non reuerentur homines, fallunt Deos. Nec tibi amico opus est, de cuius beneuolentia dubites. Caeterum nos, & Asiae & Europae custodes habes. Bactra nisi diuidat Tanais, contingimus: ultra Tanaim vlque ad Thraciam colimus. Thraciae Macedoniae esse fama est. Vtrique imperio tuo finitimos hostes, an amicos velis esse, considera.

Oeconomica orationis.

I. Exordium est ab ambitionis natura, cuius sita nunquam expletur, sed Dei ipsius, qui sedes in Coudo Diolampā (ut loquitur Synesius) domicili- um scriuatur.

II. Dissuadent Scythae, primum à rerum magnarum periculo, quippe culmen excelsae fortuna lubricum. Similiter Herodotus in oratione Artabani θεός ἴσως οἰκίματα τὰ μέγιστα ἀείξει δέξεται τὰ τοιαῦτα. τε κεραιὸν, ἐπισκῆπτὸν ἔλλα, & Liberius summum ad gradum claritatis veneris consistes, agrè, & citius, quam ascendas decides.

III. Periculum huius conditionis probans, quod magnis parua quaeque etiam nocere possint. Inimicum quamuis humilem docti est metuere. Etiam ca, iam vnus habet umbram suā. Pub. Syrus.

IV. Delabuntur ad hypotesin, & argum- tantur à natura sua gentis, quam bello lacessere, iniquum est, & temerarium. Et minime is, qui aggressi fuerint impune. Quod autem hic asser- tur de donis Symbolici, ductum à consuetudine Scytharum, cuius simile exemplum videtur in muneribus ab Idanbhura eiusdem gentis Rege missis ad Darium. Clemens Alex. lib. 5. de quo dixi in Symbolis.

V. Egregia libertate carpitur Alexandri luxus, & in omnium rerum affluentia inopia. Nā, ut recte ait Publius Syrus in mimis.

Instructa inopia est, in diuitijs cupiditas. Hoc ipsius Alexandri victoriarum decursu co- probatur.

VI. Ad hac liberius minantur nisi benemo- nentibus pareat, & contra eius arma, & diuisi- tias obtendunt suam paupertatem, quam Dio- nysius Prusaeus recte ἀσλοὶ χερμα nominat.

VII. Proinde perorando hortantur, ut fortuna nam suam pressis manibus teneat. Quippe fortuna sua, quam reperias, quam retineas, inquit adomo.

Magna
quaeque
damus
nominis

Inimicum
non com-
mendat.

idem Syrus auctor. Addunt ad huius sententia confirmationem, ingeniosam Fortunam in sua gente pecturam, cum manibus, & pinnis, sine pedibus, quo significabant mobilem, & nullo loco consistentem. Contraria est fortuna Latinorum viscosa, quam puto sic nominatam, non quod homines eminentes caperet, sed quod constans sit, & permanens, quasi visco irretita. Talis & πηξ Νίχμ apud Pompeium Poetam, & Mars Laconicus in vinculis apud Pausaniam.

Victoria impluvia.

VIII. Potentissima ultimo loco adhibens argumenta apud ipsum Alexandrum, qui Deum nomen affert: monent quippe, ut sit beneficus in mortales, hoc enim expectatissima ad Dei similitudinem via. Αγαθότης Θεού Διού (inquit Syneus) sic iter in altera pectora. Contra, si vi homines ubiugauerit, quot servos, tot hostes habiturus est.

Benefacere Deo in ura

IX. Postremo dicta, & oblatas condiciones sanctiunt, non iureiurando, sed fide, quae est antiquissimum numen.

Fides.

Ante Iouem generata, decus diuumque, hominumque Iustitiae confors, tacitumque in pectore numen. Silius Italicus.

NABARZANIS ORATIO ad Darium.

De praelio differendo, & abdicatione Imperij: Vafra, & callida.

Ex Q. Cur. No.

SCIO me, inquit, sententiam esse dicturum prima specie, haudquaquam auribus tuis gratam.

Sed medici quoque grauiores morbos asperis remedijs curant, & gubernator, ubi naufragium timet, iactura, quicquid seruari potest, redimit.

Ego tamen, non ut Imperium quidem facias, suadeo, sed ut te, ac regnum tuum salubri ratione conferuas. Dijs aduersis bellum inimicus, & pertinax fortuna Persas vrgere non desinit. Nouis iniurijs, & hominibus opus est. Auspicium, & Imperium alij trade inteream, qui tamdiu Rex appelletur, donec Asia decedat hostis. Victor deinde regnum tibi reddat, hoc autem breui futurum ratio promittit. Bactra intacta sunt: Indi, & Sagæ in tua potestate, tot populi, tot exercitus, tot

equitum, peditumque millia ad renouandum bellum vires paratas habent, ut maior bellimoles superstiti, quam exhausta sit. Quid ruinas belluarum ritu, in perniciem non necessariam?

Fortiorum virorum est magis vitam conremnere, quam odisse vitam. Sæpe tædio laboris ad vilitatem sui compelluntur ignaui, at virtus nihil inexpertum omittit.

Vita odium non est viri fortis.

Itaque vltimum omnium mors est, ad quam non pigre ire satis est. Proinde si Bactra, quod turissimum receptaculum est, petimus, Praefectum regionis eius Bessum Regem temporis gratia, statuamus. Compositis rebus, iusto Regi tibi fiduciarium restituet Imperium.

Mors est. Bactra. Bessus.

OECONOMIA orationis.

I. Insinuatione vitur Vulpes in re ambigua, proponens se austeram quidem, sed salubriam dicturum, ducto à medico exemplo. hanc similitudinem suscipit August. epist. 48. ad Vincetium, & epist. 1. ad Bonifacium, & Sermon. 59. de verbis Domini. Caesarius Arelatensis homil. 8. Ph. lo. Iudaeus de sacrificijs.

II. Primo opponit religionem, & infelicitatem ad desertendum Darium, quo praetextu ambitiosi, & improbi, ut videre est in varijs historijs, sæpe abuti solent: Quippe nihil efficacius multitudinem regit, & ut ait Iustinus, lib. 8. Iure ille à Dijs proximus habetur, per quem Deorum maiestas vindicatur. Verum huiusmodi homines praetextu caelo, captant terras.

Dijs proximus quis.

III. Addit sua fraudi delinimenta, & spes praclaras in posticum colligit ex adiunctis, si arius tanisper huic infelicium rerum velut effugio torrensese subtrahat.

Calliditas blanda.

IV. Quod vafra ars est, etiam sententiosus est insidiato, quod sincerius loqui videatur, & facilius in errorem inducat. Sed χρονον λαδούτων suspecta prudentibus oratio.

V. Ad summum rem de compacto gerunt perfidiosi, ut in Velabro Olearij.

Sic multi animus, quorum atroci iunctus malitia est, Composita dicta ex pectore euoluunt suo, Quae cum componas dicta factis discrepant. Accus in Emmonaidibus.